

VZÁCNÉ DOKUMENTY

Židovské muzeum vydrazilo v New Yorku cenné listiny

Světznámý aukční dům Sotheby's uspořádal 19. prosince 2018 v New Yorku aukci nazvanou *Important Judaica, Including a Distinguished Private Collection*, v níž se dražilo více než dvě stě židovských starožitností. V katalogu se mezi nabízenými předměty objevily také čtyři položky bohemikálního původu. Jednalo se z hlediska historického, kulturního a diplomatického o mimořádně zajímavé listiny z období 16.–18. století. Jmenovitě o privilegium Maxmiliána z Ditrichštejna pro mikulovskou židovskou obec z roku 1591, vrchnostenské privilegium Leopolda z Ditrichštejna pro rabína Davida Oppenheima z roku 1700, dále osvědčení o způsobilosti k výkonu profese ranhojiče z roku 1739 a konečně plnou moc představenstva pražské židovské obce z roku 1687. První tři uvedené listiny navíc pocházely ze soukromé sbírky dr. Richarda Teltschera, známého obchodníka a filantropa, který proslul mimo jiné jako zakladatel Židovského ústředního muzea pro Moravsko-Slezsko v Mikulově.

Plná moc představenstva pražské židovské obce z roku 1687.

Židovské muzeum v Praze se rozhodlo zúčastnit newyorské dražby, protože bohemikální judaika takového významu se objevují na aukcích zcela ojediněle a příležitost pro obohacení našich archivních sbírek tak zajímavými dokumenty by se s největší pravděpodobností nemusela dlouhá léta opakovat. V aukci se podařilo vydražit tři ze čtyř nabízených dokumentů. Konkrétně bylo zakoupeno privilegium Maxmiliána z Ditrichštejna pro židovskou obec v Mikulově z 1. listopadu 1591, které je nejen nejstarším dochovaným privilegiem pro tuto obec, ale též významným histo-

rickým pramenem pro studium židovské samosprávy. Ohledně této starobylé listiny je zajímavá také okolnost, že odborná literatura ji dlouhá léta pokládala za ztracenou. Druhým vydraženým dokumentem je plná moc představenstva Pražské židovské obce pro právní zastupování ve věci sporu o pozůstalost po Mordechaji Maiselovi, která byla sepsána 2. ledna 1687. Hodnota tohoto rukopisu je zcela unikátní, zejména díky ucelené dvojjazyčné řadě podpisů jednotlivých představených pražské židovské obce v němčině a hebrejštině. Navíc je pozoruhodným historickým dokladem k mnohaletému právnímu sporu o pozůstalost kdysi nejvýznamnějšího člena pražské židovské komunity, „dvorního Žida“ císaře Rudolfa II. Mordechaje Maisla.

Konečně poslední zakoupenou listinou je osvědčení z 26. května 1739 vydané Herschelem Porgesem pro Simona Moysese Löbla z Holešova, jemuž se umožňuje vykonávat lazebnickou a ranhojičskou profesi. Tento pergamen s krásnou přivěšenou pečetí je zajímavým svědectvím o tom, jak příslušníci židovské komunity získávali v první polovině 18. století osvědčení pro vykonávání lazebnického a ranhojičského řemesla.

Tři zakoupené listiny představují mimořádné obohacení archivních sbírek, neboť judaika takového významu jsou ve fondech Archivu Židovského muzea v Praze zastoupena pouze sporadicky. Jejich historická a kulturní hodnota je pro českou židovskou komunitu nevyčísitelná. Nákup těchto dokumentů bezpochyby přispěje k prestiži Židovského muzea v Praze u odborné i laické veřejnosti. Dokumenty budou po pečlivé restaurátorské prohlídce odborně zkatalogizovány a trvale uloženy v depozitáři Archivu Židovského muzea v Praze. Předpokládáme též jejich vystavení v rámci krátkodobých výstav či výrobu faksimilií pro některé ze stálých expozic muzea.

Osvědčení o způsobilosti k výkonu profese ranhojiče z roku 1739.

Privilegium Maxmiliána z Ditrichštejna pro mikulovskou židovskou obec z roku 1591.

TOMÁŠ BĚLOHLÁVEK